POLSKA AKADEMIA NAUK INSTYTUT HISTORII

KWARTALNIK HISTORYCZNY

Rocznik CXIV

Nr3

POLSKA AKADEMIA NAUK INSTYTUT HISTORII

KWARTALNIK HISTORYCZNY

Założony przez Xawerego Liskego w 1887 roku

> ROCZNIK CXIV 2007

> > 3

WYDAWNICTWO NAUKOWE Semper Warszawa 2007

Publikacja dofinansowana przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego

KOMITET REDAKCYJNY

Jacek Banaszkiewicz, Marian Biskup, Stanisław Bylina, Iwona M. Dacka,
Dorota Dukwicz (sekretarz), Marian Dygo (zastępca redaktora),
Adam Galos, Magdalena Hułas, Maciej Janowski (zastępca redaktora),
Leszek Jarmiński, Tomasz Kizwalter, Wojciech Kriegseisen (redaktor),

Jerzy Michalski, Roman Michałowski, Henryk Samsonowicz,
Jerzy Strzelczyk, Józef Szymański, Stanisław Trawkowski, Roman Wapiński,
Romuald Wojna (zastępca redaktora), Andrzej Wyczański, Jerzy Wyrozumski

ADRES REDAKCJI

Instytut Historii PAN 00–272 Warszawa, Rynek Starego Miasta 29/31, tel. (+48 22) 831 02 61 e-mail: kh@ihpan.edu.pl http://www.kh.semper.pl

Adiustacja: Bogusława Pilch

© Copyright by
Instytut Historii Polskiej Akademii Nauk and Wydawnictwo Naukowe Semper
Warszawa 2007

© All right reserved. No part of this book may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted, in any form or by any means without the prior permission of the publishers, Instytut Historii Polskiej Akademii Nauk and Wydawnictwo Naukowe Semper

© Wszelkie prawa zastrzeżone. Przedruk lub odtwarzanie fragmentów tej publikacji w mediach każdego rodzaju wymaga pisemnego zezwolenia Instytutu Historii Polskiej Akademii Nauk oraz Wydawnictwa Naukowego Semper

WYDAWNICTWO NAUKOWE Semper ul. Bednarska 20A, 00–321 Warszawa tel./fax (+48 22) 828 49 73 e-mail: semper@semper.pl http://semper.pl http://semper.istore.pl

PL ISSN 0023-5903 Nr indeksu 363103

SPIS TREŚCI

1696–1697 a stosunki rosyjsko-austriackie	5
Michał Ty m o w s k i, Organizacje typu imperialnego w Afryce przedkolonialnej a problem segmentacji władzy	37
Robert Skobelski, PRL w Radzie Wzajemnej Pomocy Gospodarczej w latach 1956–1970	49
PRZEGLĄDY — POLEMIKI — PROPOZYCJE	
Jarosław Nikodem, Jeszcze raz o przygotowaniach do koronacji Przemysła II	91
Jan E. Zamojski, Romantyczny wizjoner czy wizjonerski realista? W związku z książką Aleksandra Halla, Naród i państwo w myśli politycznej Charles'a de Gaulle'a	103
Adam Perłakowski, Odpowiedź na recenzję Urszuli Kosińskiej	141
Urszula Kosińska, Polemika z repliką Adama Perłakowskiego	149
ARTYKUŁY RECENZYJNE I RECENZJE	
Tadeusz Epsztein, W poszukiwaniu nowego obrazu dziejów ziem południowo-wschodnich dawnej Rzeczypospolitej w XIX w. w Trójkącie ukraińskim Daniela Beauvois	159
Maciej Janowski, Jacob Burckhardt: Sztuka narzędziem rozumienia przeszłości? Na marginesie książki Ryszarda Kasperowicza, Zweite, ideale Schöpfung. Sztuka w myśleniu historycznym	
Jacoba Burckhardta*	173
F. Š mahel, Cesta Karla IV. do Francie 1377-1378 — Wojciech I wańczak	185
S. Bylina, Na skraju lewicy husyckiej — Paweł Kras	189
Zawód farmaceuty na ziemiach polskich w XIX i XX wieku, red. B. Urbanek — Bartłomiej Krzyżański	
IN MEMORIAM	
Ryszard Kiersnowski (4 XI 1925 - 7 VII 2006) — Borys Paszkiewicz	195

Jerzy Michalski (9 IV 1924 – 26 II 2007) — Wojciech Kriegseisen	199
Marian Wojciechowski (24 VI 1927 – 27 XI 2006) — Włodzimierz	
Borodziej	202

CONTENTS

Jacek Burdowicz-Nowicki, Russian Passivity during the Interregnum 1696–1697, and Russian-Austrian Relations	5
Michał Tymowski, Early Imperial Formations in Africa and the Power Segmentation Problem	37
Robert Skobelski, People's Republic of Poland in the Council for Mutual Economic Assistance 1956–1970	49
REVIEWS — POLEMICS — PROPOSITIONS	91
CRITICAL ARTICLES — REVIEWS	159
IN MEMORIAM	195

WYKAZ SKRÓTÓW

AAN — Archiwum Akt Nowych w Warszawie

AGAD — Archiwum Główne Akt Dawnych w Warszawie

AGZ — Akta grodzkie i ziemskie z czasów Rzeczypospolitej Polskiej

z archiwum tak zwanego bernardyńskiego we Lwowie

AP — Archiwum Państwowe APH — "Acta Poloniae Historica"

ASWK — Akta sejmikowe województwa krakowskiego

ASWP — Akta sejmikowe województw poznańskiego i kaliskiego

BC — Biblioteka Muzeum Narodowego im. Czartoryskich w Krakowie

BJ — Biblioteka Jagiellońska w Krakowie

BK — Biblioteka Polskiej Akademii Nauk w Kórniku

BN — Biblioteka Narodowa w Warszawie

BO — Biblioteka Zakładu Narodowego im. Ossolińskich we Wrocławiu BPAU-PANKr — Biblioteka Naukowa Polskiej Akademii Umiejętności i Polskiej

Akademii Nauk w Krakowie

BR — Biblioteka Publiczna im. Edwarda Raczyńskiego w Poznaniu

CAW — Centralne Archiwum Wojskowe

CDS — Codex diplomaticus nec non epistolaris Silesiae, Wrocław 1956–1964

CPH — "Czasopismo Prawno–Historyczne"

DN - "Dzieje Najnowsze"

KDKK — Kodeks dyplomatyczny Katedry Krakowskiej, Kraków 1874–1883

KDM – Kodeks dyplomatyczny Małopolski, Kraków 1876-1905

KDMaz — Codex diplomaticus et commemorationum Masoviae generalis,

Warszawa 1919

KDP — Kodeks dyplomatyczny Polski, Warszawa 1847–1887
 KDW — Kodeks dyplomatyczny Wielkopolski, Poznań 1877 nn.

KH — "Kwartalnik Historyczny"

KHKM — "Kwartalnik Historii Kultury Materialnej"

MGH — Monumenta Germaniae Historica

MGH SrG — Monumenta Germaniae Historica, Scriptores rerum Germanicarum

MGH SS — Monumenta Germaniae Historica, Scriptores

MK — Metryka Koronna

MPH — Monumenta Poloniae Historica

mps — maszynopis n. — i następna nn. — i następne

OiRwP — "Odrodzenie i Reformacja w Polsce"

op. cit. — opus citatum

PH - "Przegląd Historyczny"

PL — Patrologiae cursus completus. Series Latina, Paris 1878–1890

por. — porównaj przyp. — przypis

PSB — Polski Słownik Biograficzny

RDSG – "Roczniki Dziejów Społecznych i Gospodarczych"

red. — redaktor, redakcja RH — "Roczniki Historyczne"

rkp. — rękopis

RWHF PAU - "Rozprawy i Sprawozdania z Posiedzeń Wydziału Historyczno-Filozo-

ficznego Akademii Umiejętności", Kraków 1874–1891

- "Rozprawy Akademii Umiejętności. Wydział Historyczno-Filozoficzny", Kraków 1891–1918
- "Rozprawy Polskiej Akademii Umiejętności. Wydział Historyczno-Filozoficzny", Kraków 1921
- "Rozprawy Polska Akademia Umiejętności. Wydział Historyczno-Filozoficzny", Kraków 1921–1928/1929
- "Rozprawy Wydziału Historyczno-Filozoficznego Polska Akademia Umiejętności", Kraków 1928/1929–1952
- Rozprawy Wydziału Historyczno-Filozoficznego Polska Akademia Umiejętności, Kraków 1992-

SDRE – "Studia z Dziejów Rosji i Europy Środkowo-Wschodniej"

SGKP — Słownik geograficzny Królestwa Polskiego i innych krajów słowiańskich

SH — "Studia Historyczne"

SIRIO — Sbornik Imperatorskogo Russkogo Istoričeskogo Obsestva

Sobótka — "Śląski Kwartalnik Historyczny «Sobótka»"

SPPP — Starodawne Prawa Polskiego Pomniki

SSS — Słownik Starożytności Słowiańskich

St. Źr. – "Studia Źródłoznawcze"

sygn. — sygnatura

VL — Volumina Legum wyd. — wydanie, wydał

z. — zeszyt

ZH - "Zapiski Historyczne"

zob. — zobacz

TRANSLITERACJA SŁOWIAŃSKICH ALFABETÓW CYRYLICKICH

Nr	alfa cyr	era betu ylic- ego		nsli- acja	Język*	Nr	alfa cyr	era betu ylic- ego	Transli- teracja		Język
1	A	a	Α	a	b bu m r s u	27	P	p	R	r	b bu m r s u
2	Б	б	В	b	b bu m r s u	28	C	С	S	s	b bu m r s u
3	В	В	V	v	b bu m r s u	29	Т	Т	T	t	b bu m r s u
4	Γ	Г	G	g	b bu m r s u	30	Ћ	ħ	Ć	ć	S
5	Д	Д	D	d	b bu m r s u	31	K	Ŕ	Ŕ	k	m
6	Ъ	ħ	Đ	d	S	32	У	у	U	u	b bu m r s u
7	Γ́	ŕ	Ġ	ģ	m	33	ÿ	ÿ	Ů	ŭ	b
8	Е	е	E	е	b bu m r s u	34	Φ	ф	F	f	b bu m r s u
9	Ë	ë	Ë	ë	b r	35	X	X	Н	h	b bu m r s u
10	ϵ	ϵ	Ê	ê	u	36	Ц	ц	C	c	b bu m r s u
11	Ж	ж	Ž	ž	b bu m r s u	37	Ч	ч	Č	č	b bu m r s u
12	3	3	Z	z	b bu m r s u	38	Ц	ŢŢ	Ô	đ	m s
13	S	s	Ź	â	m	39	Ш	ш	Š	š	b bu m r s u
14	И	И	I	i	b" bu m r s u	40	Щ	щ	Ŝ	ŝ	bu r u
15	I	i	Ì	ì	br"u	41	Ъ	ъ	"	"	b" bu r
16	Ϊ	ï	Ϊ	ï	u	42	Ы	ы	Y	у	b r
17	J	j	Ĵ	Ĭ	m s	43	Ь	Ь	,	,	b bu r u
18	Й	й	J	j	b bu r u	44	Э	Э	È	è	b r
19	K	K	K	k	b bu m r s u	45	Ю	Ю	Û	û	b bu r u
20	Л	Л	L	1	b bu m r s u	46	Я	R	Â	â	b bu r u
21	Љ	љ	Ĺ	î	m s	47	,	,	,	,	b bu m r s u
22	M	М	M	m	b bu m r s u	48	Ľ	ľ	Ġ	ģ	b** u**
23	Н	н	N	n	b bu m r s u	49	Ъ	ъ	Ě	ě	b** r**
24	Њ	њ	Ñ	ĥ	m s	50	Ж	ж	Ă	ă	bu**
25	0	o	О	o	b bu m r s u	51	θ	θ	È	Ì	r**
26	П	п	P	р	b bu m r s u	52	V	v	Ý	ỳ	r**

<sup>Oznaczenia języków: b — białoruski, bu — bułgarski, m — macedoński, r — rosyjski, s — serbsko-chorwacki, u — ukraiński.
Występuje w dawnej pisowni.</sup>

Warunki prenumeraty

Wpłaty na prenumeratę przyjmowane są na okresy roczne.

- W kraju
- urzędy pocztowe oddawcze, właściwe dla miejsca zamieszkania lub siedziby prenumeratora, oraz doręczyciele w miejscowościach, gdzie dostęp do urzędu jest utrudniony;
- dział kolportażu Wydawnictwa Naukowego Semper,
- ul. Bednarska 20A, 00–321 Warszawa, tel./fax: (22) 828 49 73, e-mail: pren@semper.pl wpłaty należy kierować na konto bankowe:

Nr 06 1020 1185 0000 4202 0014 0426

z zaznaczeniem na blankiecie przelewu tytułu czasopisma

- i okresu prenumeraty.
- Ze zleceniem wysyłki do innych państw:
- dział kolportażu Wydawnictwa Naukowego Semper,
  ul. Bednarska 20A, 00–321 Warszawa, tel./fax: (22) 828 49 73,
  e-mail: pren@semper.pl wpłaty należy kierować na konto bankowe:
  Nr 06 1020 1185 0000 4202 0014 0426
  z zaznaczeniem na blankiecie przelewu tytułu czasopisma i okresu prenumeraty; dostawa odbywa się pocztą zwykłą w ramach opłaconej prenumeraty, z wyjątkiem zlecenia dostawy pocztą lotniczą, której

Cena opłaconej w wydawnictwie prenumeraty (4 numery) na 2008 rok w kraju wynosi **80 zł**. Prenumerata ze zleceniem dostawy za granicę (pocztą zwykłą) jest w Europie o 100%, a w krajach pozaeuropejskich o 200% wyższa od krajowej.

koszt w bełni pokrywa zleceniodawca.

Poza prenumeratą cena numerów bieżących i archiwalnych ma charakter w pełni wolnorynkowy.

Wcześniejsze i bieżące numery można nabywać bezpośrednio w Dziale Handlowym Wydawnictwa Naukowego Semper, ul. Bednarska 20A, 00–321 Warszawa, tel./fax: (22) 828 49 73, e-mail: pren@semper.pl. Również można je zamawiać we wszystkich księgarniach naukowych i akademickich (cena 1 egz. w tych księgarniach może różnić się od ceny w Wydawnictwie).

Subscription orders (17 US\$ per copy, 68 US\$ per year) available through the local press distributors.

WYDAWNICTWO NAUKOWE SEMPER

ul. Bednarska 20A, 00–321 Warszawa, Poland tel./fax: (22) 828 49 73

http://www.semper.pl e-mail: pren@semper.pl

Commercial restriction for this copy: FOR SALE IN POLAND ONLY!